

N:o 36.

Af herr **Söderberg**, om rätt för riksbankens afdelningskontor i Jönköping att köpa och sälja utländska vexlar.

Det har ofta framhållits, att riksbankens afdelningskontor lemna en jämförelsevis mindre direkt vinst, än som bort kunna påräknas, och som skäl dertill har anförts, hurusom enskilda bankinrättningar kringskära riksbankens verksamhetsfält på hvarjehanda sätt. Ett påtagligt bevis härpå är resultatet af rörelsen i det numera ej längre nya kontoret i Jönköping. Frågar man sig då, hvad anledningen kan vara, att kontoret ej kan täfla med de enskilda bankerna på platsen, finner man, att det icke är brist på kapital, ty, fastän inlåningsrörelsen icke är synnerligen stor, hafva dock alla låneansökningar, som fyllt krafvet på säkerhet, kunnat beviljas. Men till följd af att riksbankskontoret ej får köpa eller sälja utländska vexlar, hålla de stora firmorna sig derifrån äfven med sin öfriga affärsrörelse, och dessa firmor och bolag äro ej få, utan kunna de snart sagdt räknas i tjugtal. Bland dessa må nämnas 2 större tändsticksfabriker, Munksjö pappersbruk, Qvarnbolaget, Sandwallska verkstaden, 2 tapetfabriker, Sahlströmska färg- och väfveriet m. fl. inom Jönköpings stad belägna större fabriker och verkstäder, hvartill komma i stadens närhet belägna större industriella företag, såsom Husqvarna, Norrahammar, Barnarps fabrik, Ebbes gjuteri, Forserums bobinfabrik, Spexeryds malmstensgrufvor m. fl.

Det har väl sagts, att de utländska vexlar, som de enskilda bankerna köpa af våra exportörer, i alla fall slutligen hamna i riksbanken, och att det skulle för riksbanken vara förmånligt att hafva en privatbank som mellanhand och garantör. Men är risken så stor, att man anser

med fara förenligt att låta ett kontor, som har så goda utsigter till exportkunder som Jönköpings, få utländsk vaxelrörelse, så är det svårt att förstå, hvarför helt nyligen afdelningskontoret i Malmö, liksom förut det i Göteborg, fått en dylik utsträckning af sin rörelse sig beviljad. Ja, konsekvensen fordrade ju, att ej heller hufvudkontoret, som ju i allmänhet lika litet som ortkontoren känner till de utländska acceptanterna, skulle befatta sig med utländsk vaxelrörelse, utan låta de djerfva privatbankerna, hvilka i detta fall ej en gång taga i öfvervägande sin solidariska ansvarighet, förmedla dessa affärer. Så har dock ej skett, och hvarför? Då sluppe ju de enskilda bankerna från konkurrensen i den vägen med riksbanken, och denna senare borde ju derefter känna sig tryggare, när den ej behöfde oroas af bekymmer i detta afseende. Men skulle privatbankerna rediskontera sina utländska vaxlar hos riksbanken, så finge de väl valutan i riksbankssedlar, och då man vet, att de enskilda bankernas sedelutgifningsrätt är så stor, att de knappast kunna pressa mer än omkring två tredjedelar af sina sedlar ut i rörelsen, så behålla de naturligtvis riksbankssedlarne som en slags kassareserv, hvilken, i fall den oförmodadt och från flera håll presenteras riksbanken till inlösen, enligt hvad jag föreställer mig kan blifva nog så brydsam för riksbanken som handeln med utländska vaxlar. Man kan åtminstone lätt tänka sig ett begagnande af tillfället att aftvinga riksbanken extra förmåner i form af lägre diskonto m. m. Jag hade därför tänkt mig att på sådana platser som t. ex. Jönköping, der det finnes många stora och af afdelningskontorets styrelse som solida kända exportfirmor, det skulle lända ej blott afdelningskontoret till gagn utan äfven riksbanken i dess helhet, att dessa affärshus med densamma stode i direkt förbindelse.

Jag vågar därför föreslå,

att Riksdagen uppdrager åt bankofullmäktige att, under de vilkor och bestämmelser, fullmäktige kunna anse lämpliga, lemna åt riksbankens afdelningskontor i Jönköping rättighet att köpa och sälja utländska vaxlar.

Stockholm den 28 januari 1891.

P. M. Söderberg.